

LEDDSETNINGER

Vedlejší věty

Tre hovedgrupper

- I. Substantiviske/nominale leddsetninger
- II. Adjektiviske leddsetninger
- III. Adverbiale

Substantiviske/nominale

- {at vi skulle vinne}, ble det klart veldig tidlig.
- Jeg vet {hvem som har gjort det}

A. at-setninger

- Jeg sa at jeg måtte gå.
- Jeg er sikker på at det er sant.
- Det er fint at du er med.

B. Indirekte spørresetning/tale

- Hun ville vite hvor jeg bor.
- Vi lurte på om hun kommer.
- Vi lurte på hvorfor de ikke kommer.
- Hun visste ikke hvem som kom.
- Hun visste ikke hvorfor han var der.
- Jeg husker ikke hvilken buss som går dit.

C. Korrelatløse relativsetninger

- (ubundne, allmenne relativsetninger)
- Ta hva du vil.
- Ta hva som helst.
- Ta alt!

II. Adjektiviske leddsetninger

- *Har samme funksjon som som et adjektiv.
Beskriver nærmere et substantivisk ledd.*
- Disse setningene innledes vanligvis med **SOM**
- ! Som kan ikke stå for et ord i possessiv form (hvis)
- Han tilhørte en familie **hvis** aner går langt tilbake.

Adjektiviske

- De viste fram bilen som de hadde kjøpt.
- De fant et hus som de likte.

- Vi traff en mann som var hyggelig (subjekt)
- Vi traff en mann (*som*) jeg kjenner (objekt)

Restriktive og ikke-restriktive relativsetninger

1. Restriktiv – nødvendig for innholdet
- 2. Ikke-restriktiv – ikke nødvendig
-
- 1. De norske deltakerne som hadde spist pizza, ble syke.
 - 2. Norske deltakerne, som hadde spist pizza, ble syke.

Restriktive og ikke-restriktive relativsetninger

- Grunnen til at det er viktig å være klar over forskjellen mellom nødvendige og unødvendige som-setninger, er nettopp at vi bruker kommaet på ulik måte i de to tilfellene. En unødvendig som-setning skal skilles ut med komma både foran og etter, mens en nødvendig bare skal ha komma etter – så lenge som ingen av dem står sist i helsetningen. Dette hører til de ting som kan gjøre livet vanskeligere for den som vil skrive riktig, men det gir en også mulighet til å være svært presis. Et komma for mye eller for lite røper om forfatteren har skjønt hva han eller hun skriver om. Det kan også få store konsekvenser for den som leser – eller for andre. Se bare på disse to setningene:
 - Pasienter med lungebetennelse som føler smerter, må gis antibiotika.
 - Pasienter med lungebetennelse, som føler smerter, må gis antibiotika.

Komma!

- Pasienter med lungebetennelse som føler smerter, må gis antibiotika.

- Pasienter med lungebetennelse, som føler smerter, må gis antibiotika.

Adverbiale leddsetninger